

יום-יום

קיראיני זיכרים, כי ביום הפירים דכרנו אדות ה"מאורע"
בבית-העם. אמרנו, על פי מה שהודיעונו, כי חכרים אחדים
מ"הפועל הצעיר" ומ"הסמינר" הפריעו בעד הסדר מפני רצון
של נקמה פרטית.

על דברינו אלה קבלנו התשיבה הבאה:

מערכת נכבדה!

נא לתת מקום לדברי אלה:

בה"צבי" מיום ב' ט"ו אדר מותה העורך על זה שהפריעו
בבית העם, בעת הנשף האחרון את המקריא ה' קרניאל, ואומר: שזה
היו חכרים אחדים של הפועל הצעיר ואחדים מהסמינר.
והנה, כהיות שנתקל בזמן האחרון בין הקהל להטיל את-יות
מעשים של חכרים פרטיים על כל האגודה, רוצה אני לבאר קצת
את הענין.

ראשית, גופא דעובדא היה לא כמו שכתוב בהצבי, שאחד
המשתתפים העקרים עלה לקרוא ע"פ דרישת הקהל, כי ה' קרניאל לא
השתתף כלל וכלל בנשף הזה, ובפי שכא"ל לו ארד סתכרי ועד בית-העם,
בקש ה' ק. מאת הועד. פעמים אחדות רצונו לקרוא, ולא הרשו לו
טפני שזה לא היה בפרוגרמה, ורק אחרי שנגמר כל הערב, הבשו לו
את זה ע"פ בקשת אנשים אחדים. והנה אם לא נתשוב את הסכמת
אחדים מהיושבים בשורה הראשונה, לדרישת הקהל" או לא היתה
להקהל שום נגיעה לזה, והוא לא רדש כלל בה' קרניאל שיקריא.

שנית, סבות ההפיעה: "הצבי" קבל את באורו של ה' ק.
ומודיע, "שזו היתה נקמה על שח' ק. בקר את החיונות שהציג, הפועל
הצעיר". . . . איני רוצה להכנס ביכוחים, ודיות הן שתי העובדות הכאוח
להכחיש את זה: (1) בהפרעה, ע"פ הודעת "הצבי", השתתפו גם
סמינרים, שלא היתה להם בודאי שום ענין להבקורת הנ"ל, (2) שעוד
בחנכה, ערב התגינה בבית-העם לא נתנו הצעירים (כלם בלי הבדל)
לה' קרניאל לקרוא, ובכל פעם, שעלתה הוא על הבמה, ההגברה
ה"אובסטרוקציה" והוא הוכרח לרדת. . . . זה היה חדש ותצי לפני
החיונות של "הפועל הצעיר". . . . זה די בכדי להיכת, כי אין ה' קרניאל
רצונו לרוב הצעירים, וע"כ הם ספויעים בעדו מלקרוא (כמובן בעת
שהוא עולה בעצמו על הבמה, מבלי להודיע את-זה קודם בפרוגרמה
של הנשף). אין אני תושב בכל זאת מן הנמנע, כי היו בין המפריעים
גם כאלה (ודוקא לא מתכרי הפועל-הצעיר) שנעלבו ע"י "בקרתו"
של ה' קרניאל: כל אלה שראו את החיונות של הפועל הצעיר בט"ו
בשבת הודו שבקרתו של ה' ק. אינה מתאימה אל האמת, ורעת כלם
היתה שהיו לו בזה פניות פרטיות. . . . בקורת בעלת פניות, זהו זיוף
דעת הקהל, ומפני זה, וכמו כן בעד ולוולים גסים כלפי המשתתפים
כמו "המלאכים על הבמה, היו כנגד-ערן חורכי", "המסדרים רצו כעכברים
אחרי ששתו רעל" וכדומה, מתתשבים בעולם הגדול המשהקים את
ה"מבקר" באופן יותר פשוט מצריקות. . . .

וכסוף עליו להעיר על התמרורה עורך הצבי, על "שהמתומרים
בשם הרפ"ש באו להפריע את החפ"ש ב"בית-העם", כי מלבד מה שאין
להתמררות זו שום מקום, אחרי שכלל העולם מתנהגים בתאטרונים
וכדומה להביע אי-רצון ונד משתתף זה או אחר, באופן יוהר חוק
מאשר מה, ואין זה נחשב כלל להפרעת החפ"ש, הנה גם התייחסותו של
העורך הנכבד להמקרה הזה היא קצת מתמיהה: לפני זמן מה קרא
ה' מוסיגונון את הרצאתו ע"ד "דברי ימי ישראל" ובהכיעו דעה
חפשיה אחת, קמו שנים מנכברי הקהל והפסיקו אותו, והודיעו שיעשו
"אובסטרוקציה" שבשום אופן לא יתנו להמשיך את נאומו החפשי, ולא
הו' י"ו מהאות כל הקהל נגדם, עד שהוכרת ה' שיינקין שנמצא
באותו מעמד, לשאת נאום שלם בכדי להשקיש אזרם ולתת לה' מוסיגונון
לגמור את קריאתו; זו היתה "הפרעת חפ"ש הדעות" אמיתית, ובכל
זאת לא התכרמו או "הצבי" ולא אים במאמרים ראשים וכ"שופטים
בישראל". . . . או אולי סובר גם העורך הנכבד, שמה שמותר לב
הרב, אסור לאדם פשוט? *

נ. ט ב ר ס ק י

(* לא העירונו על העבודה הזאת, מפני שלא היינו באותו
מעמד, ואיש ממודיעינו לא ספר לנו אדות זה מאומה, במאמרנו נגע
גם בנקודה זו. — המערכת.

הפעם נתק החוט קרוב ל א ז מ י ה — מהלך עשרים יום טמנו לכן אין לנו תלגרמים, וגם יום המחר בסכנה, יהנחמי-נא קוראינו אתנו.

מחר "הצבי" לשנה: בירושלם — חמשה-עשר פרנק ביפו ובשאר ערי ארצנו — שמונה עשר פרנק. בארפה — חמשה ועשרים פרנק. באמריקה — המשה דולר ברוסיה — עשרה רובל לחצי שנה, ולרבע שנה לפי הערך.

מחר ה"חמור-גמל" לשנה: בירושלם — שלשה פרנק ביפו ובשאר ערי ארצנו ארבעה פרנק בארפה ובאמריקה חמשה פרנק ברוסיה — שני רובל למנויי "הצבי" פרנק פחות.

פה רצוננו רק להוסיף, כי "סמינריים" רבים פגשונו, וי-קשו טמנו להכחיש "הדבה הרעה" ההיא. הסמינריים, בתור סמינריים לא השתתפו בשים גלוי-דעת ושני הסמינריים שהיו גם הם בין הטפריעים--הם חברי "הפועל הצעיר". אלה דבדו סמינריים רבים שאינם מהברי "הפועל הצעיר". מצאנו לנחויץ לפרסמם; אדות הענין בעצמי נשוב לדבר פעם אחרת. ארפה!

כמוכן, בירושלם. מי לא עבר, בימים האלה, ברחוב יפ, קרוב להדאר הרוסי? מי לא הרגיש, שמה, כשנוי גדול, עציץ שלא ראתה ירושלם כמוהו זה שנים ושנים?

כטרומונו: כלנו. כן, כלנו עברנו על פני החנות החדשה שפתחו שני יהודים מגרמניה--דר' ויול והאדון מיר. כלנו עברנו, ונעמד עמד לפני החלונות היפים, המקישים בספרים, בהמונות, בכלי-אמנות שונים. עמדנו--מפני שלא יכלנו לעבר הלאה, מבלי להביט באשר לפנינו. עמדנו, מפני שחשנו רגעים אחרים כעין רגשות ארפיים הוגים בלבנו, זה לבנו השיאף ליתר אור, ליתר השכלה, ליתר קרמה.

עמדנו, וגמלא נאין. כי אמנם, כל מה שראינו לפנינו, בחלונות היפים, זו היתה "חתיכה" של א-י-פ, זו היתה ארפה שלמה, ובקראנו טעל הספרים המסודרים בסדר נחמד ואומנותי את שמותיהם ושמות סופריהם, חי-נפשנו כי האמנו רגע שגמרנו במזכרה של ברלין או של פרו, של רומא או של לונדון, באחד הבולורים החומים, לפני מחסנו של כלטן לוי, או ברחוב "פרידריך", לפני מחסנו של הגדול בסוחרי הספרים, הנה ספרי זולר, ספרי דודר, ספרי אנטול פרנס! הנה פרי-עטו של הרצל, הנה חבוריו של זנגויל, הנה תמונתו של נורדוי ואש, מלאכותיו של לילין, פה שקספיר, טוליר, שילר, גתה, דנתה, דנונציו; שם דרוין, הקל, בלשה, פלטריון, וכל שאר החכמים הגדולים, הוקרי הארץ והאדם, הימים והשמים ולא ידענו עוד מה.

הנפרט את התמונית והציורים, את המאספים והקובצים, את העתונים השונים העומדים שמה, לפני עינינו? הנה ראינו סוף סוף, מחדש, אחרי ששה חדשים של צמאון ורעב--אח, ה"סימפליציסימים" האהוב, זה חעתון ההתולו היתר נעלה בתכנו ובציוריו, הנה גם ה"בחרות", היכול להתחרות אהו בניו וזכו וכהלצותיו, ועל הבהלים, על פני הזוככות, על הש"חנות--תמונות רפאל, היבנס, מיכל-אנג'לו, רודון, גויה, ון-דייק, לברן, כל פרו בהי-הנכות, בארפה בלה, כל הדברים שמהם כל כל כך התפעלנו, בארפה--הנה מצאנום פה, לפנינו, הפעם.

ארפה! ארפה! אולם ארפה עברית; כי לא בלכר שהשלט עברי בעיקרו, אלא שהמוסד העברי "בצלאל" מצא בחנות החדשה כר נרחב--למכירת כל השטיחים, כל התמונות, כל התמונות, כל הצעצועים שעושים חניכי "בצלאל"--כל אלה שטיחים שם לפנינו.

ומחר, לכשיביאי הספרים העבריים, מחר, לכשיביאי גם הספרים הערבים והתורקים--מחר תהיה החנות החדשה טפוסית באמת: מחסן לכפיים ולאמנות של המזרח ושל המערב גם יחד! ארפה--בירושלם --כדואר הצרפתי

האדון לורן, מנהל הדאר הצרפתי בירושלם עד היום, יסע ביים וזשכת הבא לנמל-סעיד, לשמש שמה בכחונת מנהל הדאר הצרפתי בעיר ההיא, על מקומו, ינהל האדון סן-פרון מקישטא, את הדאר הצרפתי שכעיוני: האדון סן-פרון-הניע כבר לעירנו, והננו אוטרים לו. ברוך-הבא. --בכתי-הספר שלנו

המחלות שהתפשטו בשבועות האחרונים, בירושלם, בתקף מיוחד, המריצו את אחרים ממנהלי כתי-הספר לסגר את מוסדותיהם ולשלח את הילדים לבתיהם. הנה כי כן קבלנו היום את הפתקא הבאה ממנהלי בתי הספר של חברה העזרה:

ע"פ עצת הרופאים הכרחנו להחליט לסגר את בתי הספר וגני הילדים שבועים לפני המועד הקבוע, ההעברה ממחלקה למחלקה נודיע אחרי הפסח. ההורים מתבקשים בזה להחזיק את הילדים בימי החפש החת השגחה מעולה בנוגע לגקיון, לשחות מים רחוחים ושמירת הבריאות בכלל, וביחוד הרחיקם מבתיים שיש בהם חולים. ובכן, ילדינו חפשים. חפשים הם כצפרים, וחרף המחלות האירודות, וחרף דאנת האכות להם המחלות, ידעו הילדים הנחמדים שלנו להשהמש בפגרה שנתנה להם: צחק יצחקו, השתיכב ישהובכו ולראשית העינה הבאה ישובו לכתי-הספר בריאים, אדוכים ושחורים. כי על כן ילדים המה.

שנות... עוד הפעם נתק החוט! מרוע? הלא יפים שמיני, אין גשם, אין רוח, אין דבר. אמת: אך תורקיה כל כך גדולה, שאם אין סיפות בארצנו: לאמר בארץ-ישראל ובסיריה, יש סופות במקום אחר: באנטוליה, בארמניה, בקושטא, בבגדד, במונסטיר, בתימן, במדינה... וכן: פעם נתק החוט בעיר זו, פעם בעיר אחרת, פעם בצפון, במזרח, במערב.